

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

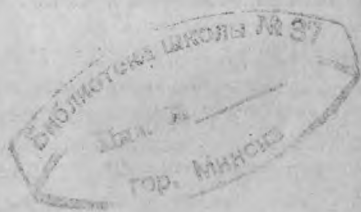
М.В. Бич
У. Н. Сідарцоў
В.М. Фамін

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

XX
СТАГОДДЗЕ

ВУЧЭБНЫ ДАПАМОЖНІК
ДЛЯ 10—11 КЛАСАў
СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ

*Пад рэдакцыяй
доктара гістарычных навук, прафесара
У. Н. Сідарцова*

МІНСК
«НАРОДНАЯ АСВЕТА»
1992

ББК 63.3(2Б)я721

Б 67

Рэцэнзенты:

Інстытут гісторыі АН Рэспублікі Беларусь
кафедра гісторыі СССР і гісторыі Беларусі Гомельскага дзяржаў-
нага ўніверсітэта імя Францыска Скарыны
кафедра гісторыі СССР і гісторыі Беларусі Гродзенскага дзяр-
жаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы

Перакладчыкі: Т. А. Абакумоўская, В. В. Рудакоўскі

Біч М. В. і інш.

Б67 Гісторыя Беларусі: XX ст.: Вучэб. дапам. для
10—11-х кл. сярэд. шк./М. В. Біч, У. Н. Сідарцоў,
В. М. Фамін; Пад рэд. У. Н. Сідарцова.— Мн.: Нар.
асвета, 1992.—336 с.

ISBN 5-341-00862-6.

Біч М. О. и др. История Беларуси: XX в.: Учеб.
пособие для 10—11-х кл. сред. шк.

4306060600—045

Б ————— 127—92

М303(03)—92

ББК 63.3(2Б)я721

Учебное издание

Біч Міхаіл Осіповіч, Сідорцаў Уладзімір Нікіфаравіч,
Фомін Віталій Міхайлавіч

ИСТОРИЯ БЕЛАРУСИ

Учебное пособие для 10—11 классов средней школы,
Минск, издательство «Народная асвета»

На белорусском языке

Вучэбнае выданне

Біч Міхаіл Осіповіч, Сідарцаў Уладзімір Нікіфаравіч,
Фамін Віталій Міхайлавіч

ГІСТОРЫЯ БЕЛАРУСІ

Вучэбны дапаможнік для 10—11 класаў сярэдняй школы

Рэдактары Я. С. Гучок, В. В. Зань. Вокладка мастака М. Грыбава.
Мастацкія рэдактары Р. С. Фралоў, А. І. Раманцоў. Тэхнічны рэдактар
З. У. Раманкевіч. Карэктары Г. М. Булат, Р. С. Ахрэмчык, В. С. Бабеня.
ИБ № 3319

Здадзена ў набор 04.11.91. Падпісана ў друк 18.03.92. Фармат 84×108¹/₃₂. Папера
друк. № 2. Гарнітура літаратурная. Высокі друк з ФПФ. Умоўн. друк. арк. 17,64. Умоўн.
фарба-адбіт. 17,85. Ул.-выд. арк. 20,16. Тыраж 65 000 экз. Заказ 1784. Цана 41 р.
Выдавецтва «Народная асвета» Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь. 220600,
Мінск, праспект Машэрава, 11. Мінскі ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга паліграф-
камбінат МВПА імя Я. Коласа. 220005, Мінск, Чырвоная, 23.

© Біч М. В., Сідарцоў У. Н., Фа-
мін В. М., 1992

© Пераклад на беларускую мову.
Т. А. Абакумоўская, В. В. Рудакоў-
скі, 1992

ISBN 5-341-00862-6

З М Е С Т

Ад аўтараў	3
Раздзел I. Рэвалюцыя 1905—1907 гг. на Беларусі	5
§ 1. Наспяванне рэвалюцыйнай сітуацыі	—
§ 2. Пачатак рэвалюцыі. Рэвалюцыйны рух у студзені—верасні 1905 г.	15
§ 3. Беларусь у перыяд найвышэйшага ўздыму рэвалюцыі	21
§ 4. Адступленне рэвалюцыі. Дэлегататы Беларусі ў I і II Дзяржаўных думах	27
§ 5. Беларускі нацыянальны рух у рэвалюцыі	35
Раздзел II. Сацыяльна-эканамічнае развіццё. Сталыпінскія рэформы	40
§ 1. Развіццё прамысловасці	—
§ 2. Аграрная рэформа і развіццё сельскай гаспадаркі	44
§ 3. Грамадскі рух. Увядзенне земстваў	51
Раздзел III. Беларусь у перыяд першай сусветнай вайны. Лютаўская рэвалюцыя	58
§ 1. Становішча на Беларусі ў гады вайны	—
§ 2. Лютаўская рэвалюцыя на Беларусі	67
Раздзел IV. Культура Беларусі ў пачатку XX ст.	76
§ 1. Узмацненне шавінізму ў палітыцы царызму. Барацьба з беларускім адраджэннем	—
§ 2. Газета «Наша ніва» — цэнтр адраджэнскага руху	82
§ 3. Асвета і навука. Літаратура мастацтва	88
Раздзел V. Перамога пралетарскай рэвалюцыі	94
§ 1. Развіццё рэвалюцыйнага руху ў 1917 г.	—
§ 2. Устанаўленне Саветскай улады	101
§ 3. Першыя рэвалюцыйныя пераўтварэнні	109
Раздзел VI. Стварэнне Беларускай савецкай дзяржаўнасці	114
§ 1. Інтэрвенцыя Германіі. Першая спроба ўстанаўлення беларускай дзяржаўнасці	—
§ 2. Рост нацыянальнай самасвядомасці працоўных мас. Абвяшчэнне Беларусі Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікай	122
§ 3. Барацьба з буржуазна-памешчыцкай Польшчай у 1919—1920 гг. Ліквідацыя апошніх ачагоў вайны	128
§ 4. Удзел БССР ва ўтварэнні Саюза ССР	139
Раздзел VII. Сацыяльна-эканамічны і культурны ўздым 20-х гг.	146
§ 1. Умовы пераходу ад вайны да міру. Узбуйненне Беларускай ССР	—
§ 2. Нэп у рэспубліцы. Аднаўленне народнай гаспадаркі	150
§ 3. Палітыка беларусізацыі і яе дасягненні	157
Раздзел VIII. Будаўніцтва сацыялізму ва ўмовах аўтарытарна-тэалітарнага рэжыму	163
§ 1. Фарсіраванае развіццё прамысловасці	—
§ 2. Гвалтоўная калектывізацыя сельскай гаспадаркі	170

§ 3. Дэфармацыя грамадска-палітычнага жыцця	176
§ 4. Пспехі і пралікі культурнай рэвалюцыі	181
Раздзел IX. Уваходжанне Заходняй Беларусі ў Беларускаю ССР	190
§ 1. Становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польшчы	—
§ 2. Уз'яднанне беларускага народа ў адзінай Беларускай савецкай дзяржаве	196
Раздзел X. БССР у Вялікай Айчыннай вайне савецкага народа	202
§ 1. Напярэдадні нападу фашысцкай Германіі	—
§ 2. Адпор ворагу ў пачатковы перыяд вайны	207
§ 3. Усенародная барацьба супраць фашысцкіх захопнікаў	220
§ 4. Вызваленне Беларусі	229
Раздзел XI. БССР у нестабільным пасляваенным свеце	235
§ 1. Выхад Беларускай ССР на міжнародную арэну	—
§ 2. Павышэнне актыўнасці БССР у дзейнасці ААН	239
§ 3. Развіццё эканамічных сувязей	241
§ 4. Культурныя сувязі БССР	244
Раздзел XII. Эканоміка Беларусі ў пасляваенныя гады (1945—1985 гг.)	247
§ 1. Прамысловасць	—
§ 2. Будаўніцтва	256
§ 3. Транспарт і сувязь	258
§ 4. Сельская гаспадарка	260
Раздзел XIII. Грамадска-палітычнае жыццё. Сацыяльнае развіццё рэспублікі	270
§ 1. Асноўныя формы грамадскага жыцця	—
§ 2. Сацсаборніцтва ў грамадскім жыцці БССР	279
§ 3. Сацыяльнае развіццё БССР	284
Раздзел XIV. Навука, адукацыя і культура пад уладай камандна-адміністрацыйнай сістэмы	288
§ 1. Адраджэнне культурнага жыцця ў БССР у пасляваенныя гады	—
§ 2. Развіццё навукі	293
§ 3. Народная адукацыя ў БССР	297
§ 4. Развіццё літаратуры і мастацтва	301
Раздзел XV. БССР на этапе перабудовы	310
§ 1. Сацыяльна-эканамічнае развіццё рэспублікі ва ўмовах перабудовы	—
§ 2. Дэмакратызацыя грамадскага жыцця	319
§ 3. Развіццё міжнародных сувязей БССР ва ўмовах перабудовы	331